

LOKÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN PRO MĚSTO BÍLINA

Katalog vznikl během realizace projektu CZ.1.07/1.2.00/27.0024 „Tvorba pilotních vzdělávacích koncepcí v sedmi obcích, podporujících rovný přístup ke vzdělávání.“
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

OBSAH

ÚVOD

Výchozí stav aneb na co lokální vzdělávací plán navazuje

Vznik Lokálního vzdělávacího plánu pro město Bílina

Účastníci setkání pracovní skupiny pro problematiku vzdělávání

Priority lokálního vzdělávacího plánu

Priorita 1: Zajištění systémové komunikace ve městě Bílina v oblasti vzdělávání

Priorita 2: Prevence záškoláctví na základních školách

Priorita 3: Zlepšení klimatu na základních školách a ve třídách

Priorita 4: Systematická podpora základním školám v oblasti fundraisingu

Přílohy

Metodické doporučení města Bíliny k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách

Analýza strategických dokumentů města Bílina ve vztahu ke vzdělávání

Úvod

Vzdělávání představuje jednu z nejzásadnějších oblastí při řešení problematiky sociálního vyloučení. Dle zprávy OECD z roku 2012¹ představuje právě neúspěch ve vzdělávání značné náklady pro společnost, jelikož lidé s horším vzděláním limitují schopnost ekonomiky dále produkovat, růst a inovovat. Neúspěch ve škole poškozuje sociální soudržnost a mobilitu a představuje dodatečné náklady pro veřejné rozpočty, které se musejí vyrovnávat s jeho dopady – mezi jinými lze jmenovat vyšší náklady na veřejné zdravotnictví a sociální podporu, ale i vyšší kriminalitu.

Snížení neúspěchu ve vzdělávání se vyplatí společnosti i jednotlivci, protože úspěšné dokončení úplného středního vzdělání zajišťuje jednotlivcům lepší zaměstnání, čímž se tito jedinci stávají méně závislí na státní pomoci a jejich příspěvky do veřejných rozpočtů jsou vyšší. Proto jsou investice do předškolního, základního a středního vzdělávání pro všechny, a pro děti ze znevýhodněného prostředí zejména, spravedlivé a ekonomicky efektivní.

Investice do vzdělávacího systému a systémové změny v této oblasti jsou sice realizovatelné pouze na úrovni státní, nicméně i na úrovni lokální lze v oblasti vzdělávání mnohé dělat. Města jako zřizovatelé většiny vzdělávacích institucí na svém území mohou jasně deklarovat zájem o oblast vzdělávání a podporovat realizaci takových opatření, která zkvalitní vzdělávání na jejich školách, např. zlepšování klimatu na školách a ve třídách, preventivní aktivity směřující ke snížení záškoláctví ve městě, podpora fundraisingu pro školy apod.

I když ve městech podobných Bílině, ať už počtem obyvatel či počtem městem zřizovaných vzdělávacích institucí spadá oblast vzdělávání pod Odbor školství, v Bílině byl tento odbor v minulých letech zrušen a jeho agenda přešla na Finanční odbor, čímž se snížily možnosti města podporovat a kontrolovat tuto oblast.

Ačkoli byl v minulosti v Bílině zrušen Odbor školství, neznamená to, že by se touto problematikou ve městě nadále nikdo nezabýval. Tato problematika se v minulosti projednávala v rámci Komunitního plánování v Bílině a v rámci Lokálního partnerství. Po odchodu Agentury pro sociální začleňování z Bíliny převzali realizaci setkávání skupiny vzdělávání zástupci společnosti Člověk v tísni, o.p.s.

---

¹ OECD (2012), *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264130852-en>

Ve školním roce 2013/2014 se pracovní skupina pro problematiku vzdělávání v Bílině konala celkem 7x a účastnilo se jí celkem 25 osob (kompletní seznam členů pracovní skupiny je součástí plánu). Jedním z velkých úspěchů činnosti této skupiny je příprava projektu **OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku**, který byl podpořen a bude realizován ve školním roce 2014/2015. Projekt připravovali zástupci města ve spolupráci s organizací Člověk v tísni, o.p.s., ovšem velkou měrou se na výsledné podobě jednotlivých aktivit podíleli i členové pracovní skupiny vzdělávání. Díky realizaci projektu se na městě zvýší počet pracovníků zodpovědných za oblast vzdělávání o téměř 8 pracovníků.

Do rukou se vám dostává návrh lokální vzdělávací koncepce pro město Bílina, který je výsledkem činnosti pracovní skupiny pro problematiku vzdělávání a který obsahuje celkem čtyři klíčová opatření. Jedná se o SYSTÉMOVOU KOMUNIKACI VE MĚSTĚ V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ, PREVENCI ZÁŠKOLÁCTVÍ, ZLEPŠOVÁNÍ KLIMATU NA ŠKOLE A VE TŘÍDÁCH, FUNDRAISING.

Prvním opatřením je nastavení systémové komunikace ve městě Bílina v oblasti vzdělávání. Vycházeli jsme z předpokladu, že vzájemná komunikace a spolupráce všech rozhodujících aktérů je pro realizaci dalších aktivit v oblasti vzdělávání klíčová. Funkční platforma setkávání by měla být zájmem města, to by tento zájem mělo jasně deklarovat a podílet se na realizaci a koordinaci setkávání skupiny vzdělávání. Proto je celé opatření zaměřené především na předání odpovědnosti za realizaci fungující a funkční skupiny vzdělávání od pracovníka společnosti Člověk v tísni, o.p.s. na pověřeného pracovníka města. Tím může být např. jeden z pracovníků výše zmíněného projektu, případně radní pro oblast školství.

Členové skupiny vzdělávání se shodli také na tom, že v Bílině je zapotřebí zabývat se problematikou záškoláctví, především pak záškoláctví skrytého. Hlavním cílem opatření zaměřeného na prevenci záškoláctví je především snížení absencí (omluvených i neomluvených), především pak u žáků se sociálním znevýhodněním, sjednocení postupu škol a dalších relevantních subjektů při řešení problematiky záškoláctví, nastavení efektivní komunikace mezi subjekty, jichž se řešení problematiky záškoláctví týká (základní školy, OSPOD, městská policie, PČR, SPC Bílina, TSP města, pediatři, NNO) a nastavení systému sledování a vyhodnocování počtu omluvených a neomluvených hodin na jednotlivých školách

Po celý školní rok vznikal dokument, jehož hlavním cílem je sjednotit postup všech subjektů při řešení záškoláctví. Na konečné podobě dokumentu se shodli všichni členové skupiny vzdělávání a dokument byl s názvem „Metodické doporučení města k jednotnému postupu při řešení záškoláctví“ předán ke schválení do Rady města. Celé znění Metodického doporučení je přílohou lokální vzdělávací koncepce.

Třetí opatření je zaměřené na zlepšování klimatu na školách a ve třídách. Dle našeho názoru je optimální klima třídy a školy jednou ze základních podmínek úspěšné pedagogické práce. Dle zprávy OECD² existuje u žáků s horším sociálně-ekonomickým zázemím dvakrát vyšší pravděpodobnost, že si povedou hůře než ostatní, proto je potřeba na školách vytvářet takové podmínky, které budou propojovat rovnost ve vzdělávání s kvalitou. Rovnost ve vzdělávání znamená, že osobní a společenské okolnosti, jako je pohlaví, etnický původ či rodinné zázemí, nepředstavují překážky při dosahování vzdělávacího potenciálu, a že všichni jednotlivci získají alespoň základní minimální úroveň dovedností.

Jsme si vědomi toho, že abychom mohli kvalitně podporovat (nejen) žáky ohrožené školním neúspěchem, je potřeba zkvalitnit samotné školní prostředí. Toho lze dosáhnout např. cílenou a systematickou podporou vedení škol a samotných pedagogů, rodičů dětí či dalších spolupracujících institucí. Pro realizaci tohoto opatření je velice důležitá realizace projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku, která započala v květnu 2014 a bude pokračovat do června 2015 a jehož realizátorem je město Bílina jako obec s rozšířenou působností.

Realizací tohoto projektu by měla začít komplexní podpora škol ze strany města při práci s žáky ohroženými školním neúspěchem s důrazem na využívání všech dostupných služeb, které v současné době nejsou standardně využívány. Jedná se např. o přípravu individuálních plánů podporu pro konkrétní žáky, diagnostiku třídních kolektivů a práci s problémovými třídními kolektivy, supervizi a koučing pro učitele a vedoucí pracovníky škol, DVPP, využívání asistentů pedagoga a odborných pedagogických pracovníků.

Ačkoli je podpora všech výše zmíněných aktivit orientovaných na zkvalitnění klimatu školy a třídy zatím zajištěna pouze do června 2015, lze očekávat, že MŠMT bude tento typ aktivit

---

² OECD (2012), *Equity and Quality in Education: Supporting Disadvantaged Students and Schools*, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264130852-en>

podporovat i v dalších výzvách. Proto je důležité, aby město podporovalo školy a další instituce v získávání externích finančních prostředků. Právě na fundraising pro školy je zaměřené poslední opatření.

Je zcela zřejmé, že zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu a společné vzdělávání dětí s různými potřebami klade zvýšené nároky na školní prostředí, pomůcky a lidské zdroje. Je tedy nezbytné, aby na relevantních odborech existovali dostatečné personální a odborné kapacity zaměřené na fundraising tzv. „měkkých projektů“, především pak pro oblast vzdělávání a pro oblast sociální.

Měly by tak být vytvořeny kvalitnější podmínky pro vícezdrojové financování škol a dalších institucí a ze strany města by měly mít tyto instituce maximální možnou podporu při vyhledávání, přípravě a realizaci projektových výzev. Základní školy by měly prohlubovat své znalosti a zkušenosti při získávání finančních zdrojů z velkých operačních programů a vědět, jak tyto projekty řídit a administrovat.

Ačkoli by se mohlo zdát, že všechna výše zmíněná opatření mohou představovat finanční zátěž pro městský rozpočet, tak kromě opatření zaměřeného na zlepšování klimatu školy a třídy jsou ostatní opatření v podstatě beznákladová a jejich realizace je závislá především na ochotě jednotlivých subjektů zapojit se do jejich plnění. I když aktivity spojené se zlepšováním klimatu na školách a ve třídách jsou finančně náročnější, pro období školního roku 2014/2015 budou zafinancovány z projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku a lze předpokládat, že i v dalším programovém období bude MŠMT vypisovat výzvy na tento typ aktivit.

Návrh lokální vzdělávací koncepce pro město Bílina je výsledkem spolupráce několika subjektů působících na poli vzdělávání ve městě a lze předpokládat, že tato spolupráce bude probíhat i v dalším období. Je však potřeba, aby tyto aktivity byly podporovány i vedením města. Doufáme, že tento materiál bude pro vedení města inspirativní, že je podpoří a do budoucna bude za jeho podpory realizován, doplňován a aktualizován.

Za pracovní skupinu pro problematiku vzdělávání

Miloš Hrubý

Výchozí stav aneb na co lokální vzdělávací plán navazuje

Problematika vzdělávání v Bílině se v minulosti řešila v rámci několika platforem. Těmito platformami bylo Komunitní plánování v Bílině, Lokální partnerství a jako poslední Pracovní skupina pro problematiku vzdělávání ve městě, která vznikla po odchodu Agentury pro sociální začleňování a za jejíž řízení byl zodpovědný pracovník společnosti Člověk v tísni, o.p.s.³

Komunitní plánování v Bílině probíhalo v letech 2006 až 2008 a jeho výsledkem byl Komunitní plán 2008-2010. Z několika pracovních skupin, které v rámci Komunitního plánování fungovaly, je pro naše potřeby důležitá především Pracovní skupina pro problematiku dětí, mládež a rodiny, a také Pracovní skupina pro problematiku sociálně vyloučených a osob v krizi.

Je potřeba upozornit na fakt, že po roce 2008 proces komunitního plánování v Bílině v podstatě přestal fungovat a snahy o jeho oživení končily většinou neúspěchem. I proto se Komunitní plán 2008-2010 nedočkal pokračování a většina navržených aktivit nebyla realizována nebo jejich realizace probíhala mimo proces komunitního plánování.

Pokud se detailněji podíváme na jednotlivé cíle a opatření obsažené v komunitním plánu a týkajících se nějakým způsobem oblasti vzdělávání, tak k opatřením navrhovaných v našem lokálním vzdělávacím plánu mají vztah spíše okrajový.

Jedním z opatření komunitního plánování v oblasti vzdělávání bylo zvýšení efektivity orgánů pracujících s dětmi a mládeží. Hlavním cílem tohoto opatření bylo snížení případů neomluvených hodin žáků a snížení případů skrytého záškoláctví. Opatření bylo zaměřené především na zajištění pravidelného setkávání přestupkové komise a na zefektivnění práce OSPOD.

Vzhledem k výše zmíněným problémům v oblasti komunitního plánování v Bílině toto opatření realizováno nebylo, není uvedeno ani ve Strategickém plánu sociálního začleňování

---

³ Součástí přílohy je analýza jednotlivých strategických dokumentů města ve vztahu k problematice vzdělávání

v Bílině pro roky 2010-2012.⁴ Ačkoli se tématem záškoláctví zabývala v rámci Lokálního partnerství pracovní skupina Vzdělávání a volný čas, nebyla dokončena revize Strategického plánu, jejíž součástí mělo téma záškoláctví být.

Tato pracovní skupina však začala vytvářet materiál, který měl za cíl sjednotit postupy všech škol a dalších institucí při řešení záškoláctví. Tento materiál byl dokončen v rámci činnosti Pracovní skupiny pro problematiku vzdělávání ve městě Bílina, kterou realizovala společnost Člověk v tísni, o.p.s. Dokument nese název „Metodické doporučení města Bíliny k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách“ a dne 13.8.2014 doporučila Rada města všem školám na území města Bíliny toto metodické doporučení uplatňovat.⁵

Dalším opatřením obsaženým v komunitním plánu je zachování a rozvoj služeb podporujících úspěšné plnění školní docházky. Jedná se především o zachování a rozšíření služby Podpora vzdělávání a o podporu a motivaci rodin v rámci plnění školní docházky a v rámci studia dětí na středních školách, případně v učňovských zařízeních.

Služba Podpora vzdělávání je v Bílině realizována společností Člověk v tísni, o.p.s. od roku 2006 a s poskytováním této služby ve městě se počítá i v dalších letech. Aktivity zaměřené na podporu a motivaci rodin v rámci plnění školní docházky byly realizovány spíše nesystémově v rámci činnosti jednotlivých institucí (základní školy, OSPOD, NNO). Systémový prvek by měla přinést realizace projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku.

Tento projekt se totiž zaměřuje na zlepšování klimatu na školách i ve třídách a propojuje podporu žáků ohrožených školním neúspěchem s podporou pedagogů a vedení škol. Zároveň je realizace tohoto projektu podmíněna spoluprací všech relevantních institucí.

Město Bílina se kromě výše zmíněných aktivit zaměřilo také na podporu sociálních služeb, které úzce souvisejí se vzděláváním. Jedná se především o podporu nízkoprahových zařízení a volnočasových aktivit (tato opatření jsou obsažena v Komunitním plánu města Bíliny pro roky 2008-2010 i ve Strategickém plánu sociálního začleňování).

---

⁴ Strategický plán sociálního začleňování je výsledkem práce Lokálního partnerství Bílina a dalších partnerů, kteří se účastnili pracovních skupin. Tento strategický materiál je k nahlédnutí na http://bilina.cz/sites/default/files/Strategicky_plan_socialniho_zaclenovani.pdf.

⁵ Rada města Bíliny v rámci usnesení č. 746 z 18. schůze v roce 2014, konané 13. srpna 2014 bere na vědomí „Metodické doporučení města Bíliny k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách“ a doporučuje základním školám na území města Bíliny uplatňování tohoto metodického doporučení na příslušném školním zařízení. Zápis z jednání Rady města Bíliny je k nahlédnutí na <http://bilina.cz/filebrowser/download/4781>.

V rámci Integrovaného operačního programu 3.1 b) bylo v Bílině vytvořeno Integrované centrum prevence, v němž jsou poskytovány sociální služby Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Sociálně aktivizační služby pro rodiče s dětmi a Terénní programy. Jako fakultativní činnosti jsou dále poskytovány např. předškolní klub, klub pro rodiče s dětmi, motivační a podpůrné aktivity pro mládež či kariérní a pracovní poradenství. Všechny tyto aktivity, ačkoli se jedná o sociální služby, úzce souvisejí s navrhovanými opatřeními a jsou podmínkou pro jejich úspěšnou realizaci.

Vznik Lokálního vzdělávacího plánu pro město Bílina

Po odchodu Agentury pro sociální začleňování z Bíliny v roce 2013 došlo k tomu, že činnost pracovních skupin pro jednotlivé oblasti dále nepokračovala. Výjimkou byla pouze pracovní skupina pro problematiku vzdělávání a volného času. Činnost této skupiny bylo možné zachovat díky realizaci projektu OP VK Tvorba pilotních vzdělávacích koncepcí v sedmi obcích, podporujících rovný přístup ke vzdělávání, jehož realizátorem je společnost Člověk v tísni, o.p.s.

Činnost pracovní skupiny pro problematiku vzdělávání ve městě Bílině tedy navazuje na fungující agenturní skupinu pro tuto oblast a částečně vychází z témat, která se na této skupině projednávala (např. problematika záškoláctví). Ve školním roce 2013/2014 byla skupina vzdělávání realizována pravidelně 1x měsíčně v předem stanovených termínech a kromě základoškolských témat se agenda skupiny rozšířila také o témata předškolního vzdělávání.

Pro tvorbu lokálního vzdělávacího plánu bylo velmi důležité podpoření projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku, jehož realizátorem je město Bílina. Aktivity obsažené v tomto projektu velmi úzce souvisí s realizací navrhovaných opatření obsažených v jednotlivých prioritních oblastech.

Účastníci setkání pracovní skupiny pro problematiku vzdělávání:

Axamitová Dagmar	ZŠ Aléská - zástupce ředitele
Bečvářová Martina	Úřad práce Teplice – ředitelka
Flenderová Eva	ZŠ Chlum – ředitelka
Fryčová Martina	ZŠ Lidická - výchovná poradkyně
Hachová Stanislava	Speciálně pedagogické centrum Bílina
Heinrichová Zdeňka	MŠ Síbova – ředitelka
Holková Božena	ZŠ Aléská – ředitelka
Hosnedlová Lenka	Městský úřad Bílina - Oddělení regionálního rozvoje
Hozáková Lenka	o.s. White Light I.
Hrubý Miloš	Člověk v tísni, o.p.s.
Krzáková Iveta	ZŠP Kmochova – ředitelka
Kvěch Ladislav	Tajemník Městského úřadu Bílina
Obracaníková Hana	Městský úřad Bílina - Odbor sociálních věcí
Olah Alexander	Agentura pro sociální začleňování
Pánovová Monika	Vedoucí Oddělení regionálního rozvoje
Podolská Andrea	MŠ Síbova – učitelka
Prücknerová Jitka	Městský úřad Bílina - Odbor sociálních věcí
Růžičková Eliška	MŠ Švabinského – ředitelka
Svoboda Zdeněk	Radní města Bílina, Člověk v tísni, o.p.s.
Svobodová Ivana	ZŠ Lidická – ředitelka
Sýkorová Krista	ředitelka DDM Bílina
Šimková Jana	Městský úřad Bílina - Oddělení regionálního rozvoje
Türb Štěpán	Městský úřad Bílina - Odbor sociálních věcí
Zábojníková Iva	Vedoucí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví
Zlatohlávková Lenka	MŠ Čapkova – ředitelka

Priorita lokálního vzdělávacího plánu

Priorita 1: Zajištění systémové komunikace ve městě Bílina v oblasti vzdělávání

Priorita 2: Prevence záškoláctví na základních školách

Priorita 3: Zlepšení klimatu na základních školách a ve třídách

Priorita 4: Systematická podpora základním školám v oblasti fundraisingu

Priorita 1: Zajištění systémové komunikace ve městě Bílina v oblasti vzdělávání			
1.1 dlouhodobý cíl			
Ve městě Bílina existuje funkční platformy setkávání zástupců všech relevantních subjektů v oblasti vzdělávání, za jejíž realizaci je zodpovědné město Bílina.			
1.1.1 krátkodobý cíl			Komentář
Město Bílina určí zodpovědnou osobu za oblast vzdělávání a během školního roku 2014/2015 převezme realizaci skupiny vzdělávání. Skupina vzdělávání bude i nadále realizována 1x měsíčně v přesně stanovených termínech, na nichž se dohodnou členové skupiny.			V současné době v Bílině funguje pravidelné setkávání skupiny vzdělávání, a to 1x měsíčně.
Preferovaná strategie		Záložní strategie	Rizika
Posílení personálních kapacit na Městském úřadě v Bílině zodpovědných za oblast vzdělávání a pověření osoby z vedení města (nejlépe člena Rady města Bílina) k řešení problematiky vzdělávání ve městě.		Ve školním roce 2014/2015 může být k zajištění setkávání skupiny vzdělávání využit projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku.	Nedostatek finančních prostředků na posílení personálních kapacit MěÚ Bílina; neochota vedení města tuto problematiku řešit ani se na ní jakkoli podílet.
Krok/opatření	Termín	Zodpovědná osoba	Komentář
1.1.1.1 Přenesení zodpovědnosti za klíčovou oblast vzdělávání na konkrétního zástupce města Bílina.	Do 10/2014	Člověk v tísni, o.p.s. – Miloš Hrubý, Město Bílina – pracovník projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku	V rámci realizace projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku bude mít město Bílina k dispozici pracovníka, který bude zodpovědný za realizaci Klíčové aktivity „Příprava Lokální strategie Rozvoje základního vzdělávání

(především pak ve vztahu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami), a to na základě výstupů ze skupiny vzdělávání či zjednání se zástupci relevantních subjektů			v Bílině“. V rámci této aktivity bude pravidelně 1x měsíčně realizováno setkávání relevantních osob.
<p>1.1.1.2 Pravidelná setkávání skupiny vzdělávání</p> <p>Cílem opatření je zajištění funkční platformy pro setkávání osob zodpovědných za oblast vzdělávání či příbuzných oblastí (sociální, zdravotní apod.), v rámci níž bude docházet k pravidelné aktualizaci lokálních vzdělávacích koncepcí a plánování zajištění financování jednotlivých opatření</p>	průběžně	Člověk v tísní, o.p.s. – Miloš Hrubý, Město Bílina – pracovník projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku	Jelikož setkávání skupiny vzdělávání probíhá, není potřeba tuto platformu vytvářet, ale pouze pokračovat v její činnosti a dále jí rozvíjet. V současné době jí realizuje zástupce společnosti Člověk v tísní, o.p.s., ovšem nejpozději do října 2014 dojde k předání této agendy na pověřeného zástupce města Bílina.
Priorita 2: Prevence záškoláctví na základních školách			
2.1 dlouhodobý cíl			
Město Bílina pracuje na posilování mechanismů prevence vzniku a rozvoje rizikových jevů na území města a rovněž vytváří funkční mechanismy monitoringu dětí, které mohou být působením rizikových jevů ohroženy, ve snaze poskytnout potřebnou pomoc co nejrychleji a nejefektivněji.			
2.1.1 krátkodobý cíl			Komentář
Sjednocení postupu subjektů, které se podílejí na realizaci preventivních programů a aktivit v oblasti monitoringu, kontroly, řešení a prevence záškoláctví v Bílině a posílení komunikace a spolupráce klíčových aktérů – základní školy, OSPOD, pediatři, městská policie, PČR, SPC Bílina či NNO.			Město Bílina se v současné době problematikou prevence záškoláctví zabývá – bylo dokončeno Metodické doporučení města k jednotnému postupu při řešení záškoláctví ve městě. Tento materiál byl schválen Radou města Bílina, školy by se dle něj měly řídit od začátku školního roku 2014/2015.
Preferovaná strategie	Záložní strategie		Rizika
Bude zpracováno Metodické doporučení města k řešení a prevenci záškoláctví, které schválí Rada města Bíliny a které budou základní školy na území města Bíliny uplatňovat			V tuto chvíli jen minimální, se základními školami a dalšími subjekty je vše předjednáno, vzhledem

			k významu opatření nebude nejspíš problém ani se schválením metodického pokynu RM a ZM.
Krok/opatření	Termín	Zodpovědná osoba	Komentář
2.1.1.1 Zpracování metodického doporučení města k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách	Duben 2014 – dokončení materiálu Srpen 2014 – schválení materiálu Radou města Bíliny	Miloš Hrubý – Člověk v tísni, o.p.s.	
2.1.1.2 Realizace aktivit obsažených v metodickém doporučení města k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách	průběžně	Základní školy, OSPOD, OSvZ, Městská policie Bílina, Policie ČR, Člověk v tísni, o.p.s., dětská lékařka	Konkrétní aktivity jsou popsány v tzv. Kartě potřeb a opatření – prevence záškoláctví, jejíž přílohou je též celé Metodické doporučení města k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách v Bílině
Priorita 3: Zvyšování kvality vzdělávání na základních školách			
3.1 dlouhodobý cíl			
Ve městě Bílina budou realizovány takové aktivity, díky nimž bude zajištěna komplexní podpora škol ze strany města při práci s žáky ohroženými školním neúspěchem s důrazem na využívání všech dostupných služeb, které v současné době nejsou standardně využívány. Jedná se např. o přípravu individuálních plánů podporu pro konkrétní žáky, diagnostiku třídních kolektivů a práci s problémovými třídními kolektivy, supervize a koučing pro učitele a vedoucí pracovníky škol, DVPP, využívání asistentů pedagoga a odborných pedagogických pracovníků.			
3.1.1 krátkodobý cíl			Komentář
Ve školním roce 2014/2015 je v Bílině realizován projekt OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku a od září 2015 je zajištěno návazné financování jednotlivých aktivit			Pro další období se počítá s návaznými operačními programy, především s Operačním programem věda, výzkum, vzdělávání.
Preferovaná strategie	Záložní strategie	Rizika	
Pro další období zajistit financování jednotlivých aktivit vedoucích ke zlepšení klimatu na školách a ve třídách z návazných operačních programů, především z OP VVV.	Lze financovat (alespoň částečně) z Rozvojového	Realizované aktivity nebudou v souladu s obsahem výzvy; Projekt nebude	

		programu či jiných dotací MŠMT, případně z rozpočtu města	podpořen; Výzvy v programovém období 2015-2020 budou vyhlášeny později.
Krok/opatření	Termín	Zodpovědná osoba	Komentář
3.1.1.1 Analýza celkového zázemí žáků Cílem činnosti je mít propracovaný systém evidence dostupných dat, díky nimž bude mít město informace o rodinném zázemí žáků, vzdělání jejich rodičů, předškolním vzdělání, prospěchu, chování či speciálních vzdělávacích potřebách.	Průběžně	Město Bílina – určí zodpovědnou osobu za sběr a analýzu získaných dat Základní školy v Bílině budou evidovat dané údaje	Lze využít např. softwarových aplikací (např. soubor testovacích materiálů z portálu www.proskoly.cz)
3.1.1.2 Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem Cílem činnosti je zajistit podporu žákům, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem, a to v takové míře, aby tito žáci úspěšně zvládli základní školy a pokračovali v dalším vzdělávání. Forma spolupráce je u každého žáka individuální a je definována v individuálním plánu podpory žáka.	Průběžně	Manažer projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku	
3.1.1.3 Diagnostika třídních kolektivů/práce s problémovým třídním kolektivem Cílem této aktivity je pomoci škole při řešení komplikovaných situací ve třídě. Nejčastěji se jedná o výskyt rizikového chování v podobě šikany, začínajících vztahových problémů či problémů s agresí, odmítáním některého žáka, rozšířením kuřáctví, rasismu, vandalismu apod.	Průběžně	Manažer projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku; Organizace, která vyhraje výběrové řízení	V rámci této aktivity by měly základní školy možnost nejlépe ve všech třídách provést odbornou diagnostiku situace ve třídě.
3.1.1.4 Podpora pedagogů a vedení základních škol Cílem je zajistit podporu pedagogům a vedení základních škol zaměřenou na posílení odborných a osobnostních kompetencí, díky níž budou moci vycházet vstříc různorodým potřebám svých žáků a nabídnout jim maximální možnou podporu. Pedagogům budou nabízeny možnosti supervize, koučingu, vzájemných návštěv a konzultací, DVPP, využití odborných pedagogických pracovníků apod.	průběžně	Manažer projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku	Aktivity budou ve školním roce 2014/2015 hrazeny z projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku. Na konci projektu proběhne vyhodnocení jednotlivých podpůrných opatření.

Priorita 4: Systematická podpora základním školám v oblasti fundraisingu

4.1 dlouhodobý cíl

Ve městě Bílina existují na relevantních odborech dostatečné personální a odborné kapacity zaměřené na fundraising „měkkých projektů“ pro oblast vzdělávání a pro oblast sociální. Jsou tak vytvořeny kvalitnější podmínky pro vícezdrojové financování škol a dalších institucí.

4.1.1 krátkodobý cíl

Základní školy v Bílině mají ze strany města maximální možnou podporu při vyhledávání, přípravě a realizaci projektových výzev.

Komentář

V současné době neexistuje ve městě Bílina žádná systematická podpora základním školám v oblasti fundraisingu ze strany zřizovatele.

Preferovaná strategie

Preferovanou strategií je navýšení personálních kapacit na Oddělení regionálního rozvoje o fundraisera „měkkých“ projektů. Tím by byla školám, případně jiným institucím, zajištěna maximální možná podpora.

Záložní strategie

Vytvoření projektových týmů na školách;
vzdělávání pro vedení škol v oblasti fundraisingu;
pravidelné zasílání grantového kalendáře těmto týmům.

Rizika

Nezájem zřizovatele o danou oblast a nechuť navýšit kapacity relevantního odboru o fundraisera měkkých projektů.
Neochota základních škol podávat žádosti do velkých operačních programů, jelikož tyto projekty jsou spojeny s náročnou přípravou a následným řízením a administrací.

Krok/opatření

Termín

Zodpovědná osoba

Komentář

4.1.1.1 Posílení Oddělení nemovitostí a investic o fundraisera „měkkých projektů“

po zahájení nového programovacího období 2015-2020

Vedení MěÚ Bílina

V současné době jsou měkké projekty připravovány stávajícím týmem Oddělení regionálního rozvoje, který má však přehled spíše v investičních projektech a zároveň nemá dostatečnou kapacitu.

4.1.1.2 Vytvoření grantového kalendáře pro školy a další instituce

průběžně

Oddělení regionálního rozvoje (ORR)

Pracovník Oddělení regionálního rozvoje by měl v rámci této aktivity pravidelně zasílat školám, případně dalším institucím grantový kalendář, ve kterém by byly

<p>obsaženy všechny dostupné výzvy, granty, dotace apod. Školy by tak měly větší přehled o grantových příležitostech. Pokud bude realizován krok 4.1.1.1, bude toto opatření spíše doplňkové, nicméně i tak bude tato aktivita podporována.</p>			
<p>4.1.1.3 Vzdělávání pro vedení škol i jednotlivé pedagogy v oblasti fundraisingu</p> <p>Jedná se o zajištění vzdělávání v oblasti fundraisingu pro vedení základních, případně dalších institucí a posílení a vznik projektových týmů na školách. Pokud bude realizován krok 4.1.1.1, bude toto opatření spíše doplňkové, nicméně i tak bude tato aktivita podporována.</p>	<p>průběžn ě</p>	<p>Manažer projektu OP VK Zvyšování kvality základního vzdělávání na Bílinsku</p>	

Příloha č. 1 – Analýza strategických dokumentů města Bílina ve vztahu ke vzdělávání

1) Strategický plán rozvoje města Bílina

Jedná se o dokument měst Bílina z roku 2006, který je dostupný na:

<http://bilina.cz/sites/default/files/Navrhova%20cast%20strategie.pdf>

Dokument je zaměřen na následující kritické oblasti:

- doprava a životní prostředí
- podnikání, lázeňství a cestovní ruch
- bezpečnost
- sociální rozvoj a bydlení
- kultura, sport, volný čas

Vzdělávání na základních či středních školách v plánu není zahrnuto, a to ani v rozvojové vizi města, ani v žádné z kritických oblastí. Problém vzdělávání se neobjevuje ani v jednotlivých SWOT analýzách, žádný ze strategických cílů a jednotlivých opatření není zaměřen na vzdělávání.

Jediná zmínka související se školstvím je obsažena v kapitole „Jak toho chceme dosáhnout?“, kde je uvedeno „zkvalitněním (ovlivněním) rodinné, školní a mimoškolní výchovy.“

Lze poukázat na to, že v návaznosti na velmi nízkou vzdělanost ve městě by bylo záhodno mít problematiku vzdělání jako jednu z kritických oblastí. Je však pravdou, že tato problematika je řešena v dalších městských dokumentech.

2) Strategický plán sociálního začleňování v Bílině 2011-2014

Strategický plán sociálního začleňování v Bílině vznikl ve spolupráci města Bílina a Agentury pro sociální začleňování v roce 2010 a podílely se na něm v podstatě všechny relevantní instituce a organizace působící na území města. Strategický plán je dostupný na:

http://bilina.cz/sites/default/files/Strategicky_plan_socialniho_zaclenovani.pdf

V tomto strategickém plánu je vzdělávání zmiňované v podstatě v každé z klíčových oblastí. Vzdělání se objevuje již ve vizi – „V Bílině má každý přístup k nástrojům politiky zaměstnanosti, vzdělání a sociální péči.“ Město si uvědomuje, že nedostatečné vzdělání a nízká kvalifikace jsou pro město problémem – „Typickými problémy jsou zadluženost, ztráta zaměstnání, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoci, nízká kvalifikace, závislost na sociálních dávkách, špatné právní povědomí, apatie, závislost na lichvářích, neschopnost hospodařit s penězi.“

Jak již bylo zmíněno, oblast vzdělání je zmiňována ve všech klíčových oblastech. Ve SWOT analýze pro oblast bezpečnost a prevence SPJ je ve slabých stránkách uvedeno např. „Výchovné poradenství a preventivní aktivity na ZŠ fungují špatně nebo nedostatečně (metodik prevence)“ či „Absence učňovského školství“.

Mnohem více je pak problematika vzdělávání, především toho sekundárního, zmiňována v oblasti zaměstnanosti. Ve SWOT analýze ve slabých stránkách je např. uvedeno: nízká úroveň vzdělanosti, absence SOU a OU, základní škola praktická a diagnostika dětí ze sociálně vyloučených lokalit, prostupnost primárního a sekundárního vzdělávání či možnost dodělání ZŠ. Na toto se pak pamatuje i v jednom z dlouhodobých cílů:

3. dlouhodobý cíl

V Bílině je do roku 2013 poskytován specifický program zaměřený na pokračování v sekundárním vzdělávání a získávání kvalifikace pro uplatnění na trhu práce.

3.1 krátkodobý cíl

Vytvoření specifického programu v rámci Nízkoprahového zařízení pro mládež od 15 do 26 let, který propojuje podporované vzdělávání a podporované zaměstnávání.

Samotná oblast vzdělávání a volný čas se pak zaměřuje především na předškolní vzdělávání – „V oblasti Vzdělávání a volného času je klíčovým principem využívání předškolního vzdělávání a přípravy na přechod do Základních škol. Další zvolenou strategií je rozšířit nabídku vzdělávání v Bílině o učební obory s ohledem na poptávku na trhu práce a rozšířit stávající kapacity nabídky volnočasových aktivit v sociálně vyloučených lokalitách a lokalitách, které jsou sociálním vyloučením ohroženy.“

Ve slabých stránkách je zde kromě již výše zmíněného uvedeno též „*Absence motivačních programů pro rodiče související se sekundárním vzděláváním*“. Kromě předškolního vzdělávání je pak hlavním cílem též nabídka učňovského oboru pro mládež v Bílině.

Bohužel nedošlo k revizi Strategického plánu, do které měl být zařazen ještě problém záškoláctví. Jinak je problematika vzdělání v dokumentu zmiňována velmi často, zasahuje do všech oblastí a jsou na ní navázány konkrétní cíle a opatření. Zároveň si jednotliví aktéři uvědomují jednotlivé nedostatky a dokáží je popsat.

3) Komunitní plán města Bílina

Komunitní plánování v Bílině začalo v září 2006 a byl vytvořen Komunitní plán na roky 2008-2010 - <http://server.bilina.cz/komplan/index.asp?exe=7>. Tento komunitní plán se na oblast vzdělávání zaměřuje především v jednotlivých opatřeních skupin Děti, mládež a rodina, Dlouhodobě nezaměstnaní a Osoby sociálně vyloučené a osoby v krizi. Zároveň se této oblasti věnuje i v některých společných opatřeních.

Velmi zajímavé je, že v rámci setkávání skupiny Děti, mládež a rodina se řešila též problematika záškoláctví. Jedním z opatření této skupiny bylo pravidelné setkávání přestupkové komise. V KP je toto opatření popsáno následujícím způsobem:

„Bílinské Základní školy se setkávají s častými problémy v oblasti komunikace s rodiči v plnění pravidelné školní docházky dětí a řešení negativních jevů v edukativním procesu školních dětí. Tyto situace v případě, že nestačí opatření školy, podstupují přestupkové komisi. Opatření: Zefektivnění činnosti přestupkové komise, která bude spočívat v nastavení mechanismů spolupráce mezi OSPODem a bílinskými školami. Jednotlivé kauzy budou řešit odborníci s dostatečnou kvalifikací. Komise bude mít možnost přizvat na řešení kauz externí spolupracovníky. Činnost přestupkové komise bude kontrolovat a vyhodnocovat nadřízený orgán – kontrolní výbor města.“ Výstupem tohoto opatření má být „*snížení případů neomluvených hodin žáků, rodiče budou v méně případech omlouvat záškoláctví.*“

Dalším bodem této skupiny bylo zvýšení vzdělanosti ve městě, a to jednak zaměřením na předškolní vzdělávání, především pak rozšíření předškolní přípravy, a jednak zaměřením na doplnění základního vzdělání.

Výstupy skupiny Dlouhodobě nezaměstnaní jsou velmi často též zaměřeny na zvyšování kvalifikace a možnosti spolupráce se zaměstnavateli. Jedním z opatření je např. ustavení koordinačního orgánu podporované praxe a zaměstnávání. V rámci tohoto opatření má být ustaven „*koordinační orgán (osoba nebo organizace), který bude cíleně získávat informace o možnostech zaměstnavatelů, potřebách učňovských zařízení a středních škol či potřebách klientů v oblasti podporované praxe po dokončení vzdělávání, případně v rámci rekvalifikace.*“ Na toto opatření navazují např. i realizace odborných přednášek a exkurzí.

Skupina pro osoby sociálně vyloučené a osoby v krizi má ve svých vizích následující body:

- Bílina realizuje (sociálně vzdělávací) služby zaměřené na podporu vzdělávání dětí v době školní docházky, podporu spolupráce mezi rodinou a školou a podporu dokončení školní docházky pro děti i jejich rodiče.
- Bílina realizuje předškolní přípravu dětí a s ní související službu zaměřenou na zvyšování kompetencí rodičů v oblasti předškolní přípravy
- jsou realizovány projekty zaměřené na podporu profesního uplatnění a profesní orientaci

V rámci jednotlivých opatření se pak zaměřují kromě zachování a rozšíření služby Podpora vzdělávání též na podporu a motivaci rodin v rámci plnění školní docházky a v rámci studia dětí na středních školách, případně v učňovských zařízeních. V rámci tohoto opatření „v Bílině budou realizovány cílené přednášky, workshopy, semináře či individuální rozhovory zaměřené na motivaci k dalšímu vzdělávání po ukončení školní docházky pro rodiny žijící v podmínkách sociálního vyloučení nebo ohrožené sociálním vyloučením.“

Ačkoli Komunitní plán reagoval téměř na všechny problémy, které se v daném období v Bílině vyskytovaly, realizace výše zmíněných opatření už tak slavná nebyla. Došlo totiž k personální změně na postu manažera komunitního plánování a do roku 2012 se ohledně Komunitního plánování nedělo vůbec nic. V současné době se však povedlo tento proces znovu oživit, nadále však s velkými rezervami. Je potřeba městu připomenout důležitost celého procesu, pokusit se připravit Komunitní plán na další roky.

Příloha č. 2 – Metodické doporučení města Bíliny k řešení a prevenci záškoláctví na základních školách

Preambule

V současné době probíhá v České republice transformace systému péče o ohrožené děti. Mezi stěžejní cíle probíhajících transformačních změn patří rovněž posílení prevence v oblasti výskytu rizikových jevů ve výchově a socializaci dětí a prevence v oblasti selhávání rodinné výchovy. Jedním z důležitých ukazatelů a zpravidla jedním z prvních indikátorů vznikajícího rizika, a z něho vyplývajícího ohrožení dítěte, je právě absence ve škole. Považujeme za nezbytné pracovat na posilování mechanismů prevence vzniku a rozvoje rizikových jevů na území města Bíliny a rovněž vytvářet funkční mechanismy monitoringu dětí, které mohou být působením rizikových jevů ohroženy, ve snaze poskytnou potřebnou pomoc co nejrychleji a nejefektivněji. Jedním z cílů uvedených snah je proto sjednotit postup subjektů, které se podílejí na realizaci preventivních programů a aktivit v oblasti monitoringu, kontroly, řešení a prevence záškoláctví na území našeho města.

Absence podléhající kontrole

Do režimu absence podléhající kontrole škola zařadí následující případy:

- 1) Nevěrohodnost podkladů omlouvajících nepřítomnost žáka, především časté a opakované omlouvání absencí nevolností, bolestmi hlavy, rodinnými důvody apod. Maximální limit pro zařazení do režimu absence podléhající kontrole je 5 takto omluvených dnů, škola však může dle svého uvážení žáka do režimu absence podléhající kontrole zařadit i dříve.
- 2) Časté a opakované absence prodlužující víkend (opakované absence v pátek či pondělí). Maximální limit pro zařazení do režimu absence podléhající kontrole je 5 takto omluvených dnů, škola však může dle svého uvážení žáka do režimu absence podléhající kontrole zařadit i dříve.

- 3) Časté a opakované pozdní příchody na vyučování. Maximální limit pro zařazení do režimu absence podléhající kontrole je 5 pozdních příchodů v průběhu jednoho pololetí, škola však může dle svého uvážení žáka do režimu absence podléhající kontrole zařadit i dříve (pozn. škola naopak nezařazuje například dojíždějícího žáka, u něhož je pozdní příchod prokazatelně způsoben zpožděním prostředků veřejné dopravy a žák jinak nevykazuje známky neadekvátní absence na vyučování).
- 4) Neúčast na odpoledním vyučování. Maximální limit pro zařazení do režimu absence podléhající kontrole jsou 3 takto omluvené dny, škola však může dle svého uvážení žáka do režimu absence podléhající kontrole zařadit i dříve.
- 5) Celkový počet omluvených hodin přesahuje 80 hodin za pololetí u žáka 1. stupně ZŠ a 90 hodin za pololetí u žáka 2. Stupně ZŠ

Pozn. Do režimu absence podléhající kontrole škola nezařadí žáky, jejichž absence překračuje výše uvedené limity, nicméně je prokazatelně způsobena v důsledku dlouhodobé hospitalizace, zdravotního znevýhodnění či chronického onemocnění, které je zaznamenáno v dokumentaci žáka, případně, pokud se zjevně jedná o bezproblémovou a řádně omluvenou absenci doloženou potvrzením lékaře apod.

Postup sledování absence

1) Úloha škol

Škola v průběhu školního roku jednou za měsíc vyhodnotí absenci žáků za uplynulé období a dle kritérií vymezených výše, aktualizuje seznam žáků zařazených do režimu absence podléhající kontrole. Aktualizovaný seznam bude odeslán pověřenému pracovníkovi MěÚ (OSvZ).

Způsob vyznění rodiče, že žák byl zařazen do režimu absence podléhající kontrole:

- Zápis do žákovské knížky

Třídní učitel informuje zákonného zástupce dítěte o tom, že je jeho dítě ohrožené zařazením do režimu absence podléhající kontrole. Tento krok se částečně snaží předcházet tomu, aby dítě bylo do režimu absence podléhající kontrole zařazeno.

- Osobní schůzka učitele se zákonným zástupcem žáka

Pokud bude žák zařazen do režimu absence podléhající kontrole, bude jeho zákonný zástupce pozván na výchovnou komisi, které se bude účastnit třídní učitel, metodik prevence nebo výchovný poradce a zástupce OSPODu.

V případě, že dojde k další absenci žáka zařazeného do režimu absence podléhající kontrole, škola:

1. Kontaktuje TSP města/pověřeného pracovníka OSVZ (OSPOD)
2. Dle informací od TSP města/pověřeného pracovníka OSVZ (OSPOD) vyhodnotí, zda absenci omluví či nikoli
3. Pokud škola absenci neomluví, předává tuto informaci pověřenému pracovníkovi OSVZ (OSPOD)

Škola stanoví jeden telefonický (ideálně se záznamovým zařízením) a jeden e-mailový kontakt, na který je v deklarované době možné telefonicky nebo prostřednictvím elektronické pošty oznamovat ze strany zákonných zástupců nepřítomnost žáků. Škola zajistí, aby o realizovaných telefonátech byl proveden záznam a byly uchovány doručené e-maily, minimálně po dobu jednoho roku.

(návrh reaguje na situace, kdy rodiče uvádějí, že se přes opakovanou snahu nemohli do školy, dovolat, nepamatují si, komu absenci oznamovali apod.)

2) Úloha TSP města/pověřeného pracovníka OSVZ (OSPOD)

Terénní sociální pracovník/pověřený pracovník OSVZ (OSPOD) provádí na podnět školy terénní šetření v rodinách žáků, jež jsou zařazeni do režimu absence podléhající kontrole a v daný den nejsou ve škole přítomni.

Terénní sociální pracovník/pověřený pracovník OSVZ (OSPOD) zjišťuje a poté předává škole následující informace:

1. Byl zastížen zákonný zástupce žáka doma?
2. Byl zastížen žák doma?
3. Jaký je důvod žákovi nepřítomnosti?
4. Navštívil žák lékaře? Může o tom rodič předložit věrohodný dokument, lékařskou zprávu apod.?
5. Jaká je předpokládaná délka absence?
6. Terénní sociální pracovník se pokusí u lékaře ověřit, zda v daný den byl u něj žák opravdu na kontrole
7. Terénní sociální pracovník poučí zákonné zástupce o možných sankcích vyplývajících z neomluvené absence.

3) Úloha Městské policie Bílina

V případě, že strážník při kontrolní činnosti odhalí dítě nacházející se mimo školu v době školního vyučování, zjistí totožnost dítěte dle ustanovení § 12 a § 13 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kontaktuje zákonného zástupce dítěte a o skutku sepíše úřední záznam, který předá jak zákonnému zástupci, tak řediteli školy. V případě, že nebude zjištěna totožnost dítěte nebo se nepodaří kontaktovat zákonného zástupce, přivezou pracovníci Městské policie dítě na OSPOD. V případě, že se jedná o podezření z trestného činu, předá strážník tuto skutečnost Policii ČR.

4) Úloha obce

Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,

b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti orgánu sociálně-právní ochrany, školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,

c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo

d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d), (tedy působení na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, projednání odstranění nedostatků ve výchově dítěte s rodiči a projednání odstranění nedostatků v chování s dítětem) nevedlo k nápravě.

Postih rodičů, zákonných zástupců dítěte a dalších osob

Zájem na řádné výchově dětí, jejich příznivém všestranném vývoji a vzdělání, není pouze zájmem dítěte a jeho rodičů, nýbrž zájmem celé společnosti. Takový zájem podléhá zvýšené ochraně a k jeho dosažení je jednotlivým subjektům ukládána celá škála povinností, jejichž porušení má za následek postih ze strany státu.

Správní trestání

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v paragrafu prvním říká, že orgány státní správy a orgány obce vedou občany k tomu, aby dodržovali zákony a jiné právní předpisy a respektovali práva spoluobčanů; dbají zejména o to, aby občané neztěžovali plnění úkolů státní správy a nerušili veřejný pořádek a občanské soužití. Pojem přestupku potom vymezuje ustanovení § 2 takto: „*Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*“

Tato definice říká, že k zaviněnému jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku, uvedené v tomto či v jiném zákoně (formální záležitosti přestupku), musí ještě přistoupit fakt, že jednání nabylo takové intenzity, že porušuje nebo alespoň ohrožuje zájem společnosti (materiální záležitosti přestupku), aby se skutečně o přestupek jednalo.

Institut povinné školní docházky je projevem skutečnosti, že vzdělání je nejen právem, ale do jisté míry rovněž povinností dítěte (§ 36 školského zákona). Pokud by tedy někdo ohrožoval výchovu a vzdělávání nezletilého zejména tím, že nepřihlásí dítě k povinné školní docházce nebo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka, dopustil by se přestupku podle § 31 odst. 1 zákona o přestupcích:

§ 31

Přestupky na úseku školství a výchovy mládeže

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo ohrožuje výchovu a vzdělávání nezletilého zejména tím, že nepřihlásí dítě k povinné školní docházce nebo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 3000 Kč.

Dospěje-li tedy záškoláctví žáka plnicího povinnou školní docházku do bodu, kdy již ohrožuje výchovu a vzdělávání nezletilého dítěte, a lze-li zavinění spatřovat na straně určité osoby, podá škola oznámení o podezření ze spáchání přestupku příslušnému orgánu, přičemž tomuto orgánu poskytne i kopii dokumentace vedené o dítěti jako důkazní prostředek. V takovém případě škola rovněž učiní oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že se jedná o dítě uvedené v § 6 ZSPOD, místně příslušnému OSPOD, neboť v tomto případě již lze předpokládat, že se jedná o záškoláctví v rozsahu nepříznivě ovlivňujícím vývoj dítěte. Jinými slovy, pokud má škola podezření, že záškoláctví nabylo takové intenzity, že může být příčinou nepříznivého vývoje dítěte, a plní-li dítě povinnou školní docházku, podá spolu s podnětem OSPOD zpravidla i oznámení o podezření ze spáchání přestupku orgánu příslušnému k jeho projednání.

Oznámení školy o zanedbání školní docházky je přiděleno referentovi, který projednává přestupky (kurátor pro děti a mládež oznámení dostane na vědomí.) Ten zváží, zda jde o přestupek nebo zda se může jednat o trestný čin (v tomto případě se věc předá na okresní

státní zastupitelství). Pokud o vině rodičů (zákonných zástupců) není pochyb a materiály, které má referent k dispozici, jsou dostačující, je rozhodnuto o spáchání přestupku v tzv. příkazním řízení bez nařízení jednání. Pokud je rozhodnuto v příkazním řízení, náhrada nákladů se neplatí. Proti rozhodnutí v příkazním lze podat odpor, tím dochází ke zrušení příkazu a správní orgán pak pokračuje v řízení, v jehož rámci se nařídí jednání. Za podmínek dle § 76 zákona č. 200/1999 Sb., zákona o přestupcích, může správní orgán řízení o přestupku zastavit (např. vyjde-li najevo, že ze strany rodičů nejde o zaviněné jednání – rodiče dítě do školy vodí, ono pak ale opakovaně utíká).

Vyloučení z hmotné nouze

Podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. E) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi se za osobu v hmotné nouzi nepovažuje osoba, která byla za neplnění zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky uložena sankce dle zákona o přestupcích, a to po dobu 3 měsíců od právní moci uložení sankce. Vyloučení osoby na dobu tří měsíců z hmotné nouze za neplnění těchto povinností má především preventivní charakter, spočívající ve snížení možnosti pozdějšího sociálního vyloučení dítěte způsobeného rozvojem negativních návyků (např. zanedbávání školních povinností), které by mohlo vést k získání pouze nízké kvalifikace a následnému komplikovanému uplatnění na trhu práce.

Orgán pomoci v hmotné nouzi má v souvislosti s tímto ustanovením možnost vyloučit z hmotné nouze po dobu 3 měsíců i osobu dítěte, které byla sankce uložena soudem. Analogicky je možné vycházet i ze samotného zákona o přestupcích, kde je zakotveno, že správní orgán své pravomocné rozhodnutí o přestupku zruší, zjistí-li, že osoba, která byla uznána vinnou z přestupku, byla za týž skutek soudem pravomocně odsouzena nebo obžaloby zproštěna (§ 94 zákona o přestupcích).

V případech problémů s naplněním povinné školní docházky u dětí je vhodná úzká spolupráce OSPOD s pracovníky orgánů pomoci v hmotné nouzi. Vyloučení z hmotné nouze záleží v každém konkrétním případě na správním uvážení pracovníků orgánů pomoci v hmotné nouzi. Zejména v případech, kdy se jeví udělená sankce příliš tvrdá a vystavení

osoby mimo systém hmotné nouze by mohlo ohrozit celou rodinu a zájem dítěte, je nutno důkladně zvážit, zda danou osobu bude orgán i nadále považovat za osobu v hmotné nouzi či nikoliv.

V situacích, kdy se orgán pomoci v hmotné nouzi rozhodne vyloučit zákonné zástupce dítěte z hmotné nouze na dobu 3 měsíců, měl by mít takové rozhodnutí podložené vyjádřením orgánu sociálně-právní ochrany dětí, že toto opatření nebude pro rodinu nepřiměřené a že nelze důvodně očekávat zhoršení situace dítěte po jeho uplatnění.